

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 noiembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Ceaicovschi Ion Ion, născut la 15.03.1975
în s. Țaul, raionul Dondușeni, domiciliat în
s. Răzeni, raionul Ialoveni.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Prima instanță: 18.03.2014 – 17.11.2014;*
- 2. Instanța de apel: 19.12.2014 – 17.04.2015;*
- 3. Instanța de recurs: 18.06.2015 – 22.12.2015.*

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 noiembrie 2014, Ceaicovschi Ion Ion a fost achitat de învinuirea în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.317 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Ceaicovschi Ion Ion este învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că, la 19.12.2013, fiind persoană care execută pedeapsa cu închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 29 noiembrie 2011, prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(5) Cod penal la 6 (șase) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani, urmărind scopul evadării din locul de detenție, dîndu-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzînd urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționînd cu intenție directă îndreptată la atingerea

scopului stabilit, pe ascuns, sub pretextul plecării la locul de muncă SRL „Lideralim”, unde era angajat în calitate de electrician, a părăsit locul de deținere Penitenciarul nr.9 Pruncul.

La locul de muncă nu s-a prezentat, fiind depistat în aceeași zi, după amiază, pe str. Bănulescu Bodoni, 26 din mun. Chișinău, în nemijlocita apropiere a Procuraturii Generale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii stabilite, pentru prima instanță, prin care inculpatul Ceaicovschi Ion Ion să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 317 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare, și reieșind din faptul că a săvârșit infracțiunea pînă la executarea completă a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Orhei din 29.11.2011, de adăugat parțial la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei aplicate prin sentința anterioară și de a stabili pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, instanța de fond incorect a adoptat o sentință de achitare a lui Ceaicovschi Ion, deoarece nu a cercetat sub toate aspectele probele acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în ședința de judecată, care dovedesc vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 317 alin. (1) Cod penal. A mai menționat, că însăși inculpatul a recunoscut faptul, că s-a deplasat la Procuratura Generală fără a avea vreo permisiune.

A considerat că această sentință contravine practicii judiciare stabilite prin Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4-1re-194/2007 din 02.07.2007, potrivit căreia s-a reținut că, dacă condamnatul era antrenat la muncă în afara penitenciarului și a părăsit samavolnic nu numai locul de muncă ci și perimetrul penitenciarului, acțiunile lui corect urmau a fi încadrate în baza prevederilor art. 317 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror și menținută hotărîrea atacată.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, adoptînd în mod legal sentință de achitare în privința lui Ceaicovschi Ion, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 317 alin.(1) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Instanța de apel a menționat că la baza sentinței de achitare au fost puse probele examinate în cadrul cercetării judecătorești, fiind verificate în instanța de apel, precum sunt:

– declarațiile inculpatului Ceaicovschi I. și a martorilor Bedros V., Chirvas V. (*audiați și în cadrul ședinței instanței de apel*), Revenco M., Cerevatov R., Gorea M., Ceaicovschi G. (*date în ședința de judecată în instanța de fond*);

– comunicatul special emis de către șeful interimar al Penitenciarului nr. 9 Pruncul la 20 decembrie 2013, prin care s-a constatat că la 19 decembrie 2013 aproximativ pe la orele 14.45 min., condamnatul Ceaicovschi Ion a fost depistat pe str. Bănulescu Bodoni, în fața sediului Procuraturii Generale, unde îi era acordat ajutorul medical de către medicii echipajului de urgență, iar ulterior a fost adus la penitenciar cu diagnoza „tulburări reologice de natură hipotermică” (f.d. 5);

– sentința Judecătorei Orhei adoptată în cauza penală nr. 1-1400/11, potrivit căreia Ceaicovschi Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin. (5) Codul penal la 6 (șase) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani (f.d. 23);

– scrisoarea nr. 4/1635 din 12 iunie 2014 emisă de Penitenciarul nr. 9 Pruncul, prin care s-a comunicat instanței de judecată că Ceaicovschi Ion era angajat în câmpul muncii în baza contractului nr. 27 din 01.07.2013 la întreprinderea SRL „Lideralim” și la 18.02.2013 s-a semnat în registrul de evidență a permiselor eliberate condamnaților de la regim de resocializare și fără escortă, primind permis pentru a se deplasa în afara penitenciarului la locul de muncă;

– copia din caietul de evidență a permiselor condamnaților de la regim de resocializare și fără escortă, din care este evident că Ceaicovschi Ion a semnat pentru primirea permisului nr. 37 de deplasare în afara penitenciarului la data de 18 februarie 2013;

– copia permisului nr. 37 din 18 februarie 2013, prin care se confirmă că Ceaicovschi Ion la data respectivă a obținut dreptul de a se deplasa la locul de muncă ÎS „Flux” pe itinerarul Penitenciarul nr. 9 - locul de muncă timpul deplasării ora 06.30 pînă la ora 19.00.

Totodată, instanța de apel a reținut că inculpatul se afla în regim deschis și avea dreptul la deplasare spre obiectul la care era încadrat în câmpul muncii, iar devierea de la itinerar, și anume deplasarea la Procuratura Generală de a depune plîngere, nu poate fi considerată ca o intenție de evadare, ci o abatere disciplinară pentru încălcarea regimului de deplasare spre locul de muncă, pentru care a și fost sancționat de către administrația penitenciarului nr.9. Acest fapt, fiind confirmat prin decizia cu privire la încarcerarea deținutului în celula izolatorului disciplinar, în baza căreia Ceaicovschi Ion a fost instalat în celula izolatorului disciplinar începînd cu data de 19.12.2013 ora 18:45, pentru 15 zile și nopți, pe motivul că nu s-a prezentat la locul de muncă în ziua de 18.12.2013.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal, judecînd apelul declarat de procuror, a concluzionat că acesta este nefondat, deoarece din materialele cauzei rezultă că în acțiunile lui Ceaicovschi Ion nu se regăsesc semnele componenței de infracțiune prevăzută de art. 317 Cod penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia și a hotărîrii primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului, invocînd temeiul prevăzut în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală – *„hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se*

întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii”, indică următoarele argumente:

– instanțele ierarhic inferioare, analizînd probele pe dosar, au dat o apreciere greșită, cu derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală, punînd accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatului, care nu coroborează cu celelalte probe administrate pe caz;

– cumulul de probe demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului Ceaicovschi Ion de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 317 alin. (1) Cod penal, fiind întrunite elementele constitutive ale infracțiunii imputate în acțiunile vinovatului;

– hotărîrea de achitare în speța dată contravine practicii judiciare stabilite, și anume Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4-1re-194/2007 din 02.07.2007 în cauza lui Pascari Iu. și decizia nr.1re-1054/2008 în cauza Țurcan V.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvîrșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Analizînd decizia atacată, Colegiul lărgit concluzionează că instanța de apel prematur a menținut hotărîrea primei instanțe privind achitarea inculpatului Ceaicovschi Ion, învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 317 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii,

deoarece nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în sprijinul învinuirii, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, din materialele cauzei Colegiul reține că inculpatul Ceaicovschi Ion a fost condamnat de Judecătoria Orhei la data de 29 noiembrie 2011 în baza art. 264 alin. (5) Cod penal la pedeapsa cu închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis.

Instanța de recurs menționează că pedeapsa cu închisoarea constituie izolarea reală a condamnatului de societate, de locul de trai, lipsirea lui legală de dreptul de circulație. Deci, condamnatul este limitat în anumite drepturi și i se impun și un șir de obligații. Statul, prin intermediul organelor sale, preluându-l pe condamnat pentru executarea pedepsei, are obligația și de a-l controla permanent în procesul executării acesteia.

Art. 317 alin. (1) Cod penal instituie răspunderea penală a condamnatului la pedeapsa închisorii în cazul când acesta evadează din locul de deținere, iar locul de deținere este și penitenciarul de tipul respectiv. Acțiunea de evadare presupune sustragerea de la privarea de libertate la care a fost supus condamnatul, prin părăsirea locului de detenție, inclusiv din perimetrul penitenciarului ori din locul din afara penitenciarului, unde acesta a fost obligat să se afle în timpul executării pedepsei închisorii.

În speța dată, condamnatul Ceaicovschi Ion a fost plasat în penitenciarul de tip deschis nr.9 Pruncul, pentru executarea pedepsei cu închisoarea, și la primire i s-a adus la cunoștință dispozițiile Codului penal referitoare la executarea pedepsei, Codului de executare, Legea privind accesul la informație, Statutul executării pedepsei de către condamnați, ordinele, emise în temeiul Codului de executare, precum și Regulamentul de ordine interioară în penitenciarul respectiv, și modificările introduse în acestea (pct. 32 lit. a) din Statut). De asemenea condamnatul a fost informat, contra semnătură, privind drepturile, obligațiile și interdicțiile în privința lui.

Ulterior, în baza contractului nr.27 din 01.07.2013 condamnatul a fost antrenat la muncă în calitate de electrician la SRL „Lideralim”, amplasată în afara penitenciarului, și astfel, i s-a permis să se deplaseze în afara penitenciarului, în baza permisului în limitele itinerarului stabilit, și anume, Penitenciarul nr.9, Pruncul spre locul de muncă SRL „Liberalim” și de la locul de muncă spre căminul sectorului tip deschis al Penitenciarului nr.9, Pruncul, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile, obligațiile și interdicțiile pentru condamnații respectivi, prescrise în pct. 163 din Statutul executării pedepsei de către condamnați.

Colegiul lărgit menționează faptul că, lit. c) pct.163 a normei vizate indică direct interdicțiile condamnaților, inclusiv și : să părăsească fără permisiune teritoriul penitenciarului sau locul de trai și de muncă.

La fel, Colegiul relevă că pct. 156 și 158 din Statut indică că condamnații pot să se deplaseze fără supraveghere în afara penitenciarului, dacă acest lucru este necesar în legătură cu munca executată, instruirea sau în legătură cu survenirea unor situații personale excepționale, cu permisiunea administrației penitenciare,

care este acordată prin decizia șefului penitenciarului (anexa nr.15), în baza unei cereri scrise a condamnatului.

Din materialele cauzei, se constată că, nu există o decizie a șefului penitenciarului, prin care să-i fie permis condamnatului Ceaicovschi Ion de-a se deplasa în alt loc decât locul de muncă, deoarece din materialele dosarului nu se atestă înregistrarea unei cereri corespunzătoare din partea condamnatului, acesta doar declarând că a lăsat cererea la șeful de gardă, în dimineața zilei de 19 decembrie 2013.

Colegiul lărgit menționează că, condamnatul a plecat fără a primi un răspuns oficial de la administrația penitenciarului, deoarece a considerat că având permisiunea de a se deplasa la locul de muncă SRL „Liberalim”, are permisiunea să se oprească unde consideră el necesar pentru necesitățile sale personale.

Mai mult ca atât, instanța de recurs atenționează asupra faptului că, concluziile instanțelor de fond sunt contradictorii. În acest sens instanța de recurs menționează următoarele concluzii expuse în hotărârile contestate: „Ori, în condițiile în care nu există dubii că inculpatul avea permisiunea de a se deplasa fără escortă la locul de muncă – SC „Lideralim” SRL, în situația în care acestuia **nu i-a fost stabilit un itinerar bine stabilit** (cu indicarea exactă a străzilor pe care urmează a fi efectuată deplasarea) ...” (f.d.174 (verso)), iar ulterior se indică „...nu a fost demonstrat caracterul părăsirii conștiente, voit ilegale a teritoriului penitenciarului de către Ceaicovschi Ion, ori ultimul a părăsit penitenciarul pentru a se deplasa la locul de muncă (permisiune de care dispunea), iar pe parcurs, în condițiile unui **itinerar precis**, a trecut pe la procuratură pentru a depune o plîngere viz-a-vis de condițiile de deținere în penitenciar” (f.d.175).

Colegiul lărgit atrage atenția că, în conformitate cu prevederile pct. 236-238 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, „Condamnatului i se eliberează un permis de modelul stabilit în anexa nr.18. La permis se atașează o fișă de control, conform anexei nr.19, care se păstrează la punctul de control.

Înainte de eliberarea permisului, condamnatului i se notifică contra semnătură regulile și **normele de conduită (anexa nr.20)**, care, împreună cu decizia (adusă la cunoștința condamnatului contra semnătură), se anexează la dosarul personal.

Se permite deplasarea fără escortă a condamnatului numai în orele și pe itinerarul indicate în permis. Ora ieșirii /intrării condamnatului în/din penitenciar este reglementată de fișa de repartizare a condamnatului la muncă. În unele cazuri, în funcție de specificul muncii executate, condamnatului i se eliberează permis de ieșire din penitenciar la orice oră de zi și noapte.

Din conținutul acestor reglementări legale Colegiul penal constată că în ele nu este indicat în mod expres că itinerarul trebuie să conțină străzile pe care urmează să se deplaseze condamnatul de la Penitenciarul în care se deține pînă la locul de muncă și invers. Totodată în anexa nr. 20, la care face referire instanța de fond, sunt specificate NORMELE de conduită a condamnatului căruia i s-a permis deplasarea fără escortă sau însoțire, iar în pct. 5 al anexei menționate este stipulat că „Condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau

însoțire i se interzice: să frecventeze magazinele, organizațiile, instituțiile, apartamentele persoanelor private”, etc.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate de procuror, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica judiciară constantă, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Scutelnic Cătălin, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui **Ceaicovschi Ion Ion** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **02 februarie 2016.**

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru